

PM Rotel I (Dnr KS 2020/1462)

Personalföreträdares närvarorätt vid nämndmöten

Skrivelse av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) har inkommit med en skrivelse. I skrivelsen framförs att stadens politiker under året har behövt göra förändringar och anpassningar för att kunna genomföra sina uppdrag och samtidigt säkerställa att staden tar sitt ansvar och följer myndigheternas rekommendationer för att försöka bromsa smittan. Skribenterna framför vidare att de fått kännedom om att personalföreträdare har nekats närvaro vid Rinkeby-Kistas stadsdelsnämnds sammanträde då ett särskilt känsligt ärende gällande nedläggningen av en verksamhet behandlades. I skrivelsen hänvisas till att kommunallagen föreskriver att personalföreträdare har rätt att närvara vid våra kommunala nämnders sammanträden (7 kap. 13 § kommunallagen (2017:725)). De överenskommelser som gjorts mellan majoriteten och oppositionen vad gäller begränsningar av antal mötesdeltagare under pandemin har gjorts för att kunna genomföra nämndernas möten säkert och med begränsad smittorisk förändrar inte kommunallagens mening. Ledamöternas och personalföreträdamas rätt att närvara förblir densamma. Skribenterna anför att detta inte har respekterats av nämndordföranden i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, trots att personalföreträdarna upprepade gånger muntligen begärt att få delta vid nämndmöten har de nekats detta. Nämndordförande och förvaltningschefen har således inte följt kommunallagen och sett till att de kunnat närvara på ett enda nämndmöte sedan mars 2020. Skribenterna vill veta hur ansvarigt borgarråd arbetar för att lösa situationen och hur staden arbetar centralt för att säkerställa att personalföreträdare kan nyttja rätten att få närvara och yttra sig vid nämndmöten även under coronapandemin.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret arbetar med ett stödmaterial för nämnderna och för de fackliga organisationerna gällande personalföreträdares närvarorätt vid nämndsammanträden och på vilket sätt företrädare ska anmälas till nämndsekretariatet för att det inte ska råda oklarheter kring vem eller vilka som ska kallas. Det har inte varit tydligt hur företrädare ska utses eller kallas varför misstag

kan ha gjorts. I kommunallagen finns en bestämmelse om att beslut som fattas på ett sammanträde som personalföreträdare har tillträde till inte blir ogiltiga om en eller flera personalföreträdare inte fått någon kallelse.

Mina synpunkter

Stadsledningskontoret redovisar föredömligt de lagstadgade bestämmelser som gäller för personalföreträdare närvarorätt vid nämndmöten. Personalföreträdare har rättighet att närvara på nämndsammanträdet, men det är ingen skyldighet. De har heller ingen rösträtt på sammanträdena. I staden kompletteras och ersätts också lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) delvis genom ett samverkansavtal med samtliga kollektivavtalsbärande organisationer i staden. Syftet är att ge de fackliga organisationerna en inblick, och möjlighet till inflytande, i arbetsgivarens verksamhet.

Jag instämmer i vikten av att det inte ska råda några oklarheter kring vem eller vilka personalföreträdare som ska kallas till sammanträdena. Detta förhållningssätt ska gälla alldeles oaktat rådande pandemi, men tydlighet blir givetvis än viktigare i dessa utmanande tider då vi alla gör allt vi kan för att minska smittspridningen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 24 mars 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi tackar för svaret på vår skrivelse och redogörelsen över hur stadsledningskontoret arbetar med frågan tillsammans med nämnderna och de fackliga organisationerna. Det är glädjande att höra att staden förtydligar vad som är gällande i frågan och tar fram ett relevant stödmaterial för att underlätta arbetet framöver och undvika de misstag som tidigare gjorts.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) har inkommit med en skrivelse. I skrivelsen framförs att stadens politiker under året har behövt göra förändringar och anpassningar för att kunna genomföra sina uppdrag och samtidigt säkerställa att staden tar sitt ansvar och följer myndigheternas rekommendationer för att försöka bromsa smittan. Skribenterna framför vidare att de fått kännedom om att personalföreträdare har nekats närvaro vid Rinkeby-Kistas stadsdelsnämnds sammanträde då ett särskilt känsligt ärende gällande nedläggningen av en verksamhet behandlades. I skrivelsen hänvisas till att kommunallagen föreskriver att personalföreträdare har rätt att närvara vid våra kommunala nämnders sammanträden (7 kap. 13 § kommunallagen (2017:725)). De överenskommelser som gjorts mellan majoriteten och oppositionen vad gäller begränsningar av antal mötesdeltagare under pandemin har gjorts för att kunna genomföra nämndernas möten säkert och med begränsad smittorisk förändrar inte kommunallagens mening. Ledamöternas och personalföreträdarnas rätt att närvara förblir densamma. Skribenterna anför att detta inte har respekterats av nämndordföranden i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, trots att personalföreträdarna upprepade gånger muntligen begärt att få delta vid nämndmöten har de nekats detta. Nämndordförande och förvaltningschefen har således inte följt kommunallagen och sett till att de kunnat närvara på ett enda nämndmöte sedan mars 2020. Skribenterna vill veta hur ansvarigt borgarråd arbetar för att lösa situationen och hur staden arbetar centralt för att säkerställa att personalföreträdare kan nyttja rätten att få närvara och yttra sig vid nämndmöten även under coronapandemin.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunallagen (2017:725) 7 kap. 10-19 §§ finns bestämmelser om personalföreträdare. I syfte att företräda de anställda utses för varje nämnd personalföreträdare, i första hand bland de anställda inom nämndens verksamhetsområde.

Det är den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen har kollektivavtal med som utser personalföreträdare.

Personalföreträdare får närvara i de kommunala nämnderna med undantag av kommunstyrelsen, revisorernas sammanträden, valnämnden och överförmyndarnämnden. För kommunstyrelsen har undantaget motiverats av att det är ett centralt politiskt organ. För de andra organen har närvarorätten inte ansetts fylla något praktiskt behov med hänsyn till organens uppgifter.

Av kommunallagen framgår att personalföreträdarna har rätt att delta i nämndens överläggningar men inte i besluten. Innebörden är att personalföreträdarna har rätt att närvara och yttra sig vid nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att ställa förslag, delta i besluten eller få sin mening antecknad i protokollet.

Personalföreträdarna ska kallas till sammanträden på samma sätt som nämndledamöterna. De har ingen skyldighet att infinna sig till sammanträde och heller ingen rösträtt.

Av reglementet med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder framgår av 9 § bl.a. att nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Enligt kommunallagen är personalföreträdarnas närvarorätt inte obegränsad utan i lagen anges vilka ärendegrupper som omfattas av närvarorätten och vissa undantag anges. Närvarorätten gäller uteslutande ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda. Liknande uttryck finns i lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) och anger dess tillämpningsområde.

I staden kompletteras och delvis ersätts MBL genom stadens samverkansavtal d.v.s. avtal om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan i Stockholms stad. Samverkansavtalet träffades 2008 och är ett stadsövergripande kollektivavtal med samtliga kollektivavtalsbärande organisationer i staden.

Samverkanssystemet syftar till att ge de fackliga organisationerna inblick i arbetsgivarens verksamhet och möjlighet till inflytande inför att arbetsgivaren fattar beslut om bl.a. förändring av verksamheten. Inom ramen för samverkan och de riskbedömningar som arbetsgivaren gör tillsammans med medarbetare och skyddsombud säkerställs goda beslutsunderlag inför arbetsgivarens beslut.

Det kan tilläggas att i juridiska avdelningens uppdrag ingår att på förfrågan från förvaltningarna/nämnderna lämna juridisk rådgivning bl.a. i frågor som rör nämndsammansammanträden under coronapandemin.

I personalstrategiska avdelningens uppdrag ingår att lämna arbetsrättslig rådgivning till förvaltningarnas HR-funktioner om medbestämmandelagen och stadens samverkansavtal.

Stadsledningskontoret arbetar med ett stödmaterial för nämnderna men också för de fackliga organisationerna gällande personalföreträdarens närvarorätt vid nämndsammansammanträden och på vilket sätt företrädare ska anmälas till nämndsekretariaten för att det inte ska råda oklarheter kring vem eller vilka som ska kallas. Det har inte varit tydligt hur företrädare ska utses eller kallas varför misstag kan ha gjorts. I sammanhangen kan också sägas att det är en rättighet och inte en skyldighet för personalföreträdare att närvara vid nämndsammansammanträden vilket har föranlett en bestämmelse i Kommunallagen om att beslut som fattas på ett sammanträde som personalföreträdare har tillträde till inte blir ogiltiga om en eller flera personalföreträdare inte fått någon kallelse.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.